

Ljubljana, sobota 15. julija 1939

Cena Din 1.-

SLOVENSKI NAROD

Izraja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike. // Inserati do 80 petih vrst v Din 2, do 100 vrst v Din 2.50, od 100 do 300 vrst v Din 3, večji inserati petih vrst v Din 4. // Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. // "Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Sloški trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10351.

Jesenski manevri v Angliji:

VIŠEK ANGLEŠKE VOJAŠKE PRIPRAVLJENOSTI

Do konca avgusta bo imela Anglija pod orožjem nad 1 milijon vojakov, obenem pa bo mobilizirano za dvamesečne manevre vse vojno letalstvo in vojno brodovje — Kritični dnevi, ki utegnejo nastati v septembru, bodo našli Anglijo pripravljeno na vse

London, 15. julija. br. Dočim je na eni strani včerajšnja veličastna proslava 14. julija v Parizu dokazala, tako trdno sta povezani Francija in Anglija v obrambi svobode in miru, se pripravlja Anglija sedaj še na drugo preprečevalno manifestacijo, ki bo še bolj zgornjivo potrdila, da so minili časi, ko se je moglo spekulirati na angleško omahljivost in popustljivost. Za mesec avgust in september so odredjevali veliki kombinirani manevri, pri katerih bo sodelovala suhozorna vojska, vojno letalstvo, vojna mornarica in civilna protiletalska obramba. To bodo največji manevri, kar jih je bilo kdajkoli v Angliji. V to svrhu so odobreni že vsi potrebeni krediti.

Vsi listi se bavijo z ukrepi, ki jih je Anglija v zadnjem pol letu izvršila na polju državne obrambe in komentirajo službeno objavo, izданo včeraj v spodnji zbornici, po kateri bo imela Anglija v avgustu in septembru pod orožjem milijon vojakov. Pri tem podčrtavajo politični in vojaški pomen napovedanih manevrov, ki

se bodo letos vršili predčasno in v največjem obsegu. Anglija hoče na ta način demonstrirati svojo oboroženo silo, obenem pa biti pripravljena na vse možnosti. Mnogo angleških politikov je namreč prepričanih, da bo evropska kriza meseca septembra dosegla vrhunec. Zato brez izjeme odobravajo ukrepe vlade, ki bodo omogočili, da bo Anglija pripravljena na vse.

Pariz, 15. julija. br. Listi komentirajo včerajšnjo izjavo ministrskega predsednika Chamberlaina, ki je naglasil, da bodo manevri, ki se bodo vršili avgusta in septembra, izrednega pomena. »Jours poroča iz Londona, da je angleška vlada sklenila podvijiti meseca avgusta številno stanje letalstva in vojne mornarice. Na ta način bo Anglia do jeseni, ko pričakujejo odločilne dogodek, v vsakem pogledu pripravljena. Dejstvo, da bo ojačanje domovinske mornarice izvršeno že prve dni avgusta, predstavlja vsekakor najboljši odgovor onim, ki še vedno računajo s tem, da bi moglo priti do novega Monakovega

To bo opomin, ki bo vsekakor krepkejši od najkrepkejših besed. »Ordre« poroča, da bo danes nastopilo službo v Angliji 30.000 novih rekrutov, tako da bo že od tega dne dalje imela Anglija skupno z izvezbenimi rezervami en milijon vojakov. Motivi angleških manevrov so popolnoma jasni. Tudi polet angleških bombnikov, ki bodo zapustili angleško obalo in krožili nad Baltskim morem ter se končno spustili na Poljskem, bo vsemu svetu izpričal, da so jamstva, ki jih je dala Anglija Poljski, zelo resna.

London, 15. julija. br. Angleški vojaški krogi se mrzljivo pripravljajo na velike manevre, ki bodo meseca avgusta in septembra, to je v času, ki utegne biti najbolj kritičen za svetovni mir. Po podatkih »News Chronicle« bo pri pomorskih manevrih sodelovalo 80.000 mornarjev rezervistov ter 150 vojnih ladij. Admiralitetata je odredila, da se aktivni vojni mornarci priključi še 100 rezervnih vojnih ladij, ki po svetovni vojni še niso bile mobilizirane z izjemo kratke dobe lanskega septembra. Od aktivnih vojnih ladij bo sodelovalo na manevrih 6 vojnih ladij I. reda, pet velikih križark, ena manjša križarka, dve matični ladji za letala tri fregate, pet podmornic in večje število pomožnih ladij. Po informacijah »Timesa« so obrambne eskadre organizirane tako, da ima vsaka po 21 križark, enega minonosa, eno matično ladjo za letala, 49 rušilcev, tri transportne ladje, pet ladij za odstranjanje min in večje število oboroženih tovornih in transportnih ladij. Na kopnem bo sodelovalo 150.000 mož redne vojske, 150.000 mož teritorialne vojske, 30.000 rekrutov narodne obrambe, v letalstvu pa bo sodelovalo nad 150 tisoč mož.

Vsi listi odobravajo odlok vlade, da se zbere vojska že v mirnem času in se ne čaka, da bi napotili kritični trenutki. Vsi listi se strinjajo v tem, da bodo ti manevri pokazali višek angleške vojne pripravljenosti.

Manifestacija francoske sile Pri včerajšnji proslavi se je pokazalo popolno edinstvo francoskega imperija

Pariz, 15. julija. AA. Listi komentirajo včerajšnji nacionalni praznik imperialnega edinstva in prisršnega sporazuma ter endnu ugotavljanja, da je bil včerajšnji dan manifestacija francoske sile ter odločnost, zoperstaviti se politiki sile. »Martin piše: Moč francoskega imperija se je včeraj jasno pokazala. V Pariz so prispele imperialne legije iz vseh krajev sveta, da do kažejo v danost 60 milijonov ljudi raznih položajev, ki jih je Francija napravila srečne. Prisršni sporazum z Anglijo je kovac nezlonljivega demokratskega reda na svetu na osnovi najpomembnejših idealov in skupnih interesov. Včeraj se je vršila največja parada v korist miru, zadnji opomin onim, ki niso razumeli ljubzeni francoskega naroda naprem vsemu onemu, kar je človečansko. Jours piše: Angleščini in Francozi so pripravljeni žrtvovati svoje življenje v primeru, ako bi bilo napadel njihove svete pravice in njihova ognisča. To je jasno dokazal včerajšnji dan. »Petit Journal« ugotavlja, da se Francija in Anglija nahajata zdaj v položaju, da lahko mirno gledata v bodočnosti s prepričanjem, da sta sposobni ne samo za obrambo njunih interesov in pravic, temveč tudi za obrambo pravic in svobode vseh narodov.

»Figaro« pravi, da je bil najbolj ginaljiv trenutek včerajšnjega veličanstvenega dopoldneva oni, ko se Francozi mogli pozdraviti slavno angleško vojsko. Navdušenje ljudstva je doseglo ob teji priliki vrhunc. »Epoque« naglaša včerajšnje parade ter pravi, da sta moč in red francoske vojske navdušila množico. Pariz je bil v patriotizmu, ki ga je mogoče premerjati samo s patriotizmom največjih trenutkov njegove zgodovine. »Oeuvre« pravi, da včerajšnji dan ni bil samo sim-

bol moralnega edinstva Francije z drugimi rasami, temveč je bil tudi simbol skupne volje dveh imperijev ohraniti mir in svobodo. Leon Blum piše v »Popularu«: Naša Francija je Francija 14. julija 1789, Francija, ki je dala deklaracijo pravice človeku. Francija, ki je začela moderno dobo razuma, pravice in svobode, Francija, ki se je uprla tiraniju in ki je proglašila bratstvo vseh narodov.

Tunis za Francijo

Paris, 15. julija. AA. Muslimansko prebivalstvo Tunisa se je vidno udeležilo slavnosti o priliku včerajšnje proslave francoskega nacionalnega praznika. Predstavniki muslimanov v Tunisu so izrazili svoj vdanost Franciji ter voljo, da branijo domovino in svobodo Francije. Tuniski prebivalstvo je poslušalo snoci z navdušenjem govoru predsednika republike in predsednika vlade Daladierja, ki so z njihovimi radiopostajama. Podpredsednik velikega sveta Ahmed Senik je imel govor, v katerem je potrdil vdanost Tunisa Franciji.

Angleški vojni minister o francoski vojski

Pariz, 15. julija. AA. Havas. Pred odhodom iz Pariza je angleški vojni minister Hore Belisha izjavil sotrudniku Havasu svoje občudovanje moči in mirnosti Francije. Naši oddelki, je dejal Hore Belisha, so zares ponosni, da so lahko sodelovali pri tako sijajni paradi čet, in da so mogli izvršiti svojo nalogo skupno s francoskimi vojaki. Prepirčan sem, da je zveza naših sil s Francijo danes načrana in upravičena.

„Narodi so se prebudili...“ Lloyd Georges o braniteljih in ravnih vrednostih versajskega miru

London, 15. julija. br. Na banketu, ki je bil prirejen na čast novoimenovanega angleškega veleposlanika za Ameriko, je govoril med drugim tudi Lloyd George, znani zagovornik versajske mirovine po godbi. Med drugim je dejal:

Svet, kakor ga hotel zgraditi versajski mirovni pogodb, je mnogo boljš od sveta, ki so ga zgradili rušilci Versailles. Narodi, ki bi jih bil moral versajski mir osvoboditi in jim dati nacionalno samostojnost, ječe danes zopet pod jarmom drugih narodov in žive v strahu, da ne izgube svoje komaj pridobljene svobode. Versajska vojaška carstva so na-

stala na ruševinah bivših svobodnih držav. Novi oblastniki mislijo, da je svoboda že sama po sebi vellik zlo. Toda tako dolgo, dokler se je to naziranje omejivalo na njihovo lastno ozemlje, se ni smatral nihče za poklicanega, da se temu zoperstavi. Toda sedaj, ko so začeli svoj nauk širiti preko svojih meja, predstavljajo te nevarnost za vso človeško civilizacijo. Vsi narodi so se prebudili iz spanja. Sicer že precej pozno, toda ne preporno, da ne bi mogli tudi ob tej pozni uri zastaviti to naziranje, kajti despotizem se vedno zruši, čim naleti na resnejši odpor.

Zakaj podpira Anglija oboroževanje svojih zavezников z velikimi krediti Zanimiva razprava v spodnji zbornici

London, 15. julija. br. V spodnji zbornici se je včeraj pričela razprava o načrtu zakona, po katerem naj bi se krediti zavoda za zunanjto trgovino povečali za 60 milijonov funtov. Državni podstatnik za zunanjto trgovino Hudson, ki je podrobno utemeljeval predloženi zakonski načrt, je med drugim poudaril: Ce pomenujo politične zveze z drugimi državami ojačava-

nje miru, tedaj je potrebno, da so te države kolikor mogoče močne, da bodo dejansko služile visokim skupnim smotrom. Obrazložil je, da se bodo ti krediti v prvi vrsti uporabili za začasno kritje stroškov za dobave vojnih in drugih potrebnih prijateljskih državam, v prvi vrsti Poljski, Turčiji, Rumuniji in Grčiji. V debatu je posegel tudi zastopnik delavske opozicije,

ki je ogorčeno zavrnil očitke, da bi Velika Britanija na ta način plačevala one, ki se hočejo zanjo boriti. Velika Britanija se bo zase sama borila. To v najboljši meri dokazujejo ukrepi, ki so bili dosledno izdani za njeno obrambo in oborožitev. Velika Britanija pa ve, da je mir najbolj-

ša garancija za nov razvoj blagostanja na svetu. Zato je pričela ustvarjati mirno fronto. Če pa hoče, da bodo države, ki so v tem bloku, močne, mora skrbeti, da jim ne bo primanjkovalo sredstev za njihovo oborožitev.

Nobenih pogajanj Berlin – Varšava V Gdansku se nadaljuje militarizacija

London, 15. julija. AA. Reuter poroča iz Varšave, da se po vseh iz Gdanska polojazni spremenil, edino širjenje lažnih vesti je nekoliko ponehalo. Toda poljska vlada ni zadovoljna s položajem v Gdansku ter pozorno spremja razvoj. Po obvestilu iz poučenih krogov se ne vodijo nobena pogajanja med poljsko in nemško vlado. V Varšavi trdijo, da se v Gdansku še naprej vršijo priprave za militarizacijo, tako da vlada tam še nervozno razpoloženje. Člani prostovoljskih legij križarijo po ulicah Gdanska. V Gdansk je prispevalo več nemških novinarjev.

Varšava, 15. julija. AA. Reuter. Uradni predstavnik vlade je izjavil glede formalnega podpisa angleško-poljskega pak-

ta, da je že za časa Beckovega obiska v Londonu bil dosežen popoln sporazum, ter zato ni nobene ovire za podpis takega pakta. Vendar se ne more še povedati točnega datum, kdaj bo ta paket podpis.

Varšava, 15. julija. br. Po poročilih iz Gdanskega je policija napravila racijo na demokratske elemente v Gdansku. Okrog 70 ljudi je bilo aretiranih. Gdanska policija objavlja, da gre po večini za bivše socialne demokrate, pri katerih so našli orzaje in munizioni. V Varšavi so bile te veste sprejeti z veliko pozornostjo, ker so tem gdanske oblasti uradno priznale, da obstaja med gdanskimi Nemci opozicija proti narodno socialističnemu režimu v Gdansku.

Zakaj je moral Grandi iz Londona Očitajo mi, da je prevnet zagovornik sodelovanja med Italijo in Anglijo

London, 15. julija. br. Dolgoletni italijanski poslanik v Londonu Dino Grandi je imenovan za pravosodnega ministra in bo se že te dni prevzel svoje novo mesto. Mudi se že danča v Rimu. Mislijo pa, da se bo za kratki čas vrnil v London, da bi osebno izročil svoja odpoklicna pisma angleškemu kralju. Angleška vlada dosega službeno še ni obveščena o odpoklici italijanskega poslanika. O vročkih, ki so dovedeli do spremembne na ostanku v Londonu, so v londonskih diplomatskih krogih deljenega mnenja. Na eni strani se zatrjuje, da Grandiju ni prijavil ostro angleško podnebje ter da je resno obolen. »Daily Telegraph« pa poroča, da obstoja med gdanskimi Nemci opozicija proti narodno socialističnemu režimu v Gdansku. Mussolini ne bi želel pogresati njegovih nasvetov, ker ceni Grandija kot spremetega diplomata in sposobnega državnika.

Začetek pogajanj v Tokiju Japonci nadaljujejo kampanjo proti Angliji Napovedi japonskega tiska

Tokio, 15. julija. AA. Reuter poroča, da se v zunanjem ministrstvu začela angleško-japonska pogajanja. ki traja mesec dni. List ne pričakuje od pogajanj mnogo koristi. Trdi, da bi bilo bolje pogajanja prekiniti, kadar pa pristati na kompromisno rešitev.

Peking, 15. julija. AA. Po vseh iz Japonskega vira je izvršilnii odbor pokreta proti Angliji postal ultimatum Angležem, ki prebivajo v Kajfengu, naj v roku 4 dni zapustijo mesto. Med Angleži, ki so zaradi ultimata prizadeti, se nahaja veliko število misjonarjev.

Tokio, 15. julija. AA. Agencija Domej poroča, da Cingtava, da sta dva Kitajca vrgla dve bombe na angleški konzulat. Bombe sta poškodovali fasado poslopnega Agencije Domej dostavila, da so atentatorji očividno hoteli ustvariti s tem neugodno ozračje za predstojec angleško-japonska pogajanja v Tokiu v zvezi z uredivitijo vprašanja Tiencina.

Gospodarska pogajanja z Italijo

Beograd, 15. julija p. Poročali smo že, da se bodo na pobudo iz Rima 23. t. m. pričela nova gospodarska pogajanja z Italijo v okviru zasedanja stalne jugoslovansko-italijanskega trgovinskega odbora. Sedaj pa je bila imenovana naša delegacija za ta pogajanja. Vodil jo bo pomočnik trgovinskega ministra dr. Sava Obradović. Delegacija bo krenila na pot že te dni.

Ciano se vrača

San Sebastian, 15. julija. AA. Stefan: O razgovoru, ki ga je imel italijanski zunanjki minister Ciano z generalom Francom je bilo izdano uradno obvestilo, ki pravi, da sta oba državnika razpravljala o vseh problemih, ki se neposredno ali posredno tičajo obes držav. Probleme sta proučila oba državnika iskreno in v polnem zaupanju, ki označuje odnos med obema narodoma, ki sta nerazdržljivo zvezana z Nemčijo. Prisrčni odnosaji med obema državama so našli izraza v manifestacijah in prisrčnem sprejem, ki ga je Španija prizredila predstavniku dučja, kakor tudi v govorih, ki sta jih izmenjala Franco in Ciano. Ugotovljena je bila popolna enakost stališč in predlogov tako v govorih, kakor tudi v sklepih, da se obstoječe sodelovanje pospešuje ter gojijo prijateljstvo med Italijo in Španijo, ki pomeni pozitivno stvarnost v evropski politiki. To prijateljstvo in sodelovanje je tako, da služi namenom, ki jih želite duč in civilizacije.

BARCELONA, 15. julija. I. Italijanski zunanjki minister grof Ciano je v spremlju znamenja ministra Jordana in vojnega ministra generala Daville obiskal San Sebastjan, kjer mu je bil prirejen veliki sprejem. Popoldne je prisostvoval biskopom. Iz San Sebastiana se odpelje v Bilbao, nato pa v Madrid in Toledo.

</div

Kipar Ivan Zajec 70 letnik

Iz Ljubljane je pobegnil, da bi se izognil gratulantom

Ljubljana, 15. julija
Iskali smo jubilanta včeraj po Ljubljani, da bi nam povedal, kako se počuti ob 70 letnici, a našli ga nismo. Neki njegov prijatelj nam je naposled povedal, da je jubilant kipar Ivan Zajec pobegnil iz Ljubljane, da bi se izognil gratulantom in intervjujem. Čeprav nas je iskanje v pasji soparici delalo, nismo bili užaljeni, da se je jubilant umaknil ob jubileju, tak je kipar Ivan Zajec, skromen, sam vase zapri in zamislen v svoji kiparski svet oblik, prostonine in linij ter harmonije. Nikoli mu ni bilo do častilcev in oboževalcev, nikoli ni na vse grlo kričal v javnosti, kako je z njim, kaj ga muči, kaj ga navdušuje in kaj ga vzpodbuja, da vztraja, dela, dela, neumorno dela.

Hoteli smo se pogovoriti z jubilantom o njegovem delu v zadnjem desetletju, o njegovem stališču do mlaide slovenske kiparske generacije, ki se tako odlično uveljavlja, pa tudi o tem, kako ostani človek mladiščni čil in prožen ter delaven, čeprav nosi sedem križov. Saj nihče ne verjam, da je kipar Ivan Zajec star že 70 let. V zadnjem času je nekoliko osivel, a korak mu je še vedno prožen, kipar Ivan Zajec še vedno hit po ulicah, kakor pred desetimi, pred dvajsetimi in pred tridesetimi leti.

Pa je le tako, da je kipar Ivan Zajec danes star 70 let. Krstna knjiga Šentjakobova fare priča, da ej bil rojen dne 15. julija 1869 na Vožnikovem potu. Njegov oče Franc Zajec je bil doma iz Sovodnjega v Poljanski dolini, ki nam je dala odlične kiparje, slikarje in pisatelje. Pri svojem očetu, ki je bil tudi kipar, kakor je bil kipar tudi jubilantov stric, je mladi Zajec začel gnesti gline in se izučil kiparske obrti. Potem ga je oče posiljal na Dunaj, kjer je Ivan Zajec z uspehom dovršil obrto kiparsko solo in kiparsko akademijo. Njegov učitelj je bil prof. Kundmann.

Iz te prve dunajske dobe izvirajo Zajeve plastike, s katerimi se je uveljavil v slovenski javnosti in si pridobil ime in slavo. Z nenavadnim navdušenjem je slovenska javnost tedaj sprejela Zajevega dela. Iz te dobe so »Satir«, »Adam in Eva« in Kozakov sanje, ki so danes v Narodnem muzeju. Tako se je Ivan Zajec uveljavil in l. 1902 je pri konkurenči za Prešernov spomenik dobil prvo nagrado in naročilo za izviritev Prešernovega spomenika. Se vedno je Zajec Prešernov spomenik največji spomenik v Sloveniji. Mno-
gim je se v spominu, kakšne polemika je

povzročil in kakšne boje je moral izbrevati kipar sam in napredna slovenska javnost zaradi Prešernovega spomenika. Drugo monumentalno delo Ivana Zajca bi bil spomenik matematika in vojaka Vege. Kipar je naredil krasen osmutek, žal se postavili namesto spomenika po prvem osnutku v Moravčah l. 1906 mnogo skromnejši Zajec'ski spomenik. Kmalu nato je Ivan Zajec modeliral ljubek relief za prototip Vegov spomenik. Kmalu nato je več tudi narocila za portrete. Portretiral je več uglednih oseb. Med kiparjeva večja dela je treba steti Majdičev grobnič v Kranju, tri lepe plastike na novi bogradske skupščini, relief v Lenčetovem mavzoleju, nagrobniki Kadiveče družine pri Sv. Križu in spomenik padlim junakom v srbskem mestecu Sviljanac.

Izredno delaven kipar je naredil mnogo manjših plastik, ki kažejo slovenske cerkve in nagrobnike na pokopališčih v vseh večjih krajih Slovenije. Mojstrsko se je uveljavil v majhnih plastikah, v majhnih skupinah z idiličnimi, alegorijskimi in mitološkimi motivi.

Jubilant je pridno potoval skoraj po vsej Evropi. Obvladal tudi laščino, francosčino in angleščino. Bil je osem mesecov v Monakovem, kjer mu je bil dober prijatelj alkhar Ažbe. L. 1905 in l. 1906 je bil v Parizu in Londonu, l. 1907 pa se je odpeljal čez veliko luž v Ameriko. Leta 1914 se je mudil v Rimu, kjer je risal za nekega arheologa. Izbruhiha je svetovna vojna in kipar Ivan Zajec saj internirala. Šele po preveratu se je mogel vrneti v Ljubljano.

Tedaj se je začela jubilantova vzgojna doba. L. 1920 je bil imenovan za suplenta na občniški soli, l. 1932 pa za honorarnega nastavnika na tehnični fakulteti, kjer po-
ucev modeliranje.

V slovenskem kiparstvu si je jubilant s svojim klasičnim oblikovanjem priboril častno mesto. Ob 70-letnici mu iskreno čestitamo.

I. Zajec: Vezalka sandal

Pogovor z baritonistom Vekoslavom Jankom

Janko pripoveduje o svojem gledališču v Rušah
Po 3000 gledalcev na predstavo

Ljubljana, 15. julija
V tržaški Pottseami se je skušnja za »Prodano nevesto« pravkar pričela, iz okreša se je dvignila uvertura in zabučila čez vse prostore, ko sem opazil za odrom g. Janka, zamisljeno stonedčego in do srca ganjenega. Ko sem pristopil, je dvignil glavo in dejal: »Ah, ta uvertura, vedno nova, vedno lepa. Narod s tako glasbo ne more umrati, saj je v njej se vse sveže v mlado, polno življenja!« — Res, v tem prostoru je ta velika slovenska uvertura tako lepo donela, da bomo vsi oni, ki smo jo slišali na tej skušnji, orhanili občutke, s katerimi smo jo poslušali, občutke zanosa, vere in upanja v bodočnost tega naroda, iz katerega je ustvarjena ta glasba, vedno živa, nikdar pozabljenja. — Prisostovati skušnji je zelo zanimivo. Na odru je vse živo, zbor prihaja in odhaja na pozornico, g. dirigent Neffat večkrat prekinja orkester in zbor, ker si želi gotova mesta še lepše in popolnejše prednese, delavi za odrom že postavljajo kulise. Peveci solisti gotove prizore le igrajo, zaradi orientacije, vedina pa pojejo polglasno in le sem ter tja zapojeti Franc ali Vidaličev s polnim glasom. Ta prehod iz polglasnega petja v polno se krasno občut. Občuduješ glasove domačih pevcev, ki so tako močno zajemajoči in obsežni in še sedaj uvidiš, kaj je isto, kar prinaša italijanskim pevcom toliko slave. Gledališča, akustični prostori! To, kar mi nismo, saj bi drugač doma naše pevce prav gotovo vse više cenili. Pa tudi balet izvaja svoje točke razgrinjan in veselo in le najtežje figure samo markira. Vse teka, vse je polno dela! — Na tej skušnji sem naprosil g. Vekoslava Janka za pomenek in takoj sva dočila, da

mizar. In v pozni noči lepi po vasi plakate za predstavo — inženjer. Tudi mnogo denarja žrtvujemo zanj, to je bilo potrebne zlasti v začetku. Danes pa je naše gledališče slavno že daleč naokoli in od daleč prihajojo ljudje, da vidijo naše predstave. Gledališke krize še ni, še dolgo je ne bo! Res je v mestih zanimalje za gledališko umetnost znatno padlo, toda daleč imamo na kinetih še toliko zdrave publike, se za konec gledališča ni bat. Med zdravim mnarodom bo ono večno živelo. Mi igramo dvakrat na leto in na vsake predstave pride do tri tisoč gledalcev. Vsak plača pač kolikor more. Igramo seveda samo naše stvari in nekatere naše igralce ne bi dal za marsikaterje ljubljanske.

Tako gledališče bi lahko ustvaril prav posvod. Treba je samo pravne ljubezni, dobre gospodarja in žrtvovanja, pa bi stali ljudi boljši!

Ko sva skozi vrata začula zvoke našega »Era«, je dejal g. Janko: Arija res ni vse! Naša slovenska glasba je krasnejša od drugih. Ona ima v sebi vso slovensko dušo in to tako globoko zajeto kot ni mogla nobena tuja svoje.

Potem je nanesel pogovor na italijansko občinstvo, ki se je pri vseh predstavah tako čudno obnašalo. »Visoka je ta publike in misli, da vse razume, pa hodi raje po hodniku kot da bi sedela v parterju, razgledava se o politiki in pride v dvorano samo prisluhnit ariju, ki si jo doma nauči napamet, zaploska, zakriči, pa zopet na hodenki pokadit cigaretto ali spit oranzado. Naši ljudje gledališče vse bolj spoštujejo in onu mu je sveto, dasi se tudi pri nas v mestih polagoma že opazujejo prav taki znaki. Mi smo skromni, da je naša lepa lastnost. Res pa včasih kar preveč in se marsikad z prevleko skromnostjo ponizujemo pred drugimi. Če pri nas uspe kateri pevec, ta je za vse velič odre že odličjak.«

G. Janko mi je tudi še pripovedoval o svoji poti do gledališča. Prvotno je igral v mariborski drami, drugače pa je bil tenor in še pozneje postal baritonist. Letos bo poteklo že dvajset let njegovega umetniškega delovanja. Pričel je izredno zgodaj, že z devetnajstim letom. Da je prišel do zaposlitve v Ljubljani je moral iti preko mnogih mu postavljenih ovir, da bi se lahko o tem zelo mnogo zanimivega zapisalo. V Ljubljani še do danes ni honoraren in bo moral iti na staru leta, ko bo dal Taliji slovo, kmetovat na Pohorje, kjer si je želel kupiti nekaj zemlje.

Pripovedoval je tudi, da mora imeti posebne pravne pravice, kajti zanj mora biti vsaka predstava nekaj zelo važnega, da dobra kritika pevca zelo dobro dene, saj mu je poleg aplavza občinstva največje priznanje in ona ga bodri do nadaljnega dela za uspeh in mu vžiga veselje. O delu v gledališču pa je rekel: »Službi Taliji je težka, a lepa!«

Vprašal sem ga tudi, katera je njegova najljubša partija. »Pri nas, nas je premašilo in moramo pogostogosti tudi peti partijski, ki nam ne leže. Takrat se kritik zelo bojimo. Meni pa se najljubše vse partijski, ki ne zahtevajo previlegija fizičnega napora, pač pa zahtevajo od pevca, da je tušek nekaj igralca v njem. Skoro najljubši mi je Sevilski brivec Figaro, za prednino sezona pa se zelo veselim Rigoletta, ki mi ga je gospod direktor objelbil.«

Tako mi je govoril g. Janko. Iz vsega njegovega pripovedovanja se je izražalo nekončno idealizem, skromnost, vera v dobre ljudi, radost do dela za njih, domovinski čut in slovenska zavest; skratka duša značajnega umetnika, ki je posvetil vso svojo ljubezen in energijo danes tolikanj zapostavljeni boginji Taliji in ki se je odločil, da da sadove njene neskončne lepotne in popolnosti uživat vsemu preprostemu, zdravemu narodu. Škoda, da je tako malo Jankov, sicer bi postali ljudje boljši!«

Mednarodne rokoborbe bodo drevi zaključene

Unionska dvorana je bila snoči zopet zasedena do zadnjega kotička

Ljubljana, 15. julija

Unionska dvorana je bila snoči ponovno do zadnjega kotička zasedena. Na sporedsta bili dve finalni borbi, razen tega pa še kot uvod handicap match, v katerem je nastopil Mrna nasproti Kirilovu in Sotlerju, s katerima je stavil, da ju bo brez odmora v 14 minutah premagal.

S Kirilovim Mrna ni imel preveč posla in ga je že po 4 minutah obrnil na hrbot. Težje je bilo s Sotlerjem. Tudi tu je seveda prevladoval rutiniranejši in močnejši profesionalec, a se je Sotlerju posrečilo, da se je z najkritičnejšim položajem rešil v most, ki edna Mrna ni mogel udreti. Minute so naglo potekale in je sodnikov živil oznamnil konec, še preden je mogel Mrna končno zmagati. Sotler je vsekakor dosegel kot priložnost amaterski rokoborec pomembni uspeh.

Sledila je borba dveh orjakov, Kopa in simpatičnega Pirnatškega. V vzorcu fair borbi sta nasprotnika dolgo zamar poskušala priti do odločilnega prijema. Kopa je ponovno dobil Pirnatškega v zelenje klešče, ni ga pa mogel položiti na ramena. Po nedolčenih starih krogih, se je borba nadaljevala brez odmora do odločitve. Pirnatški je s poslednjimi močmi skušal zmagati. Pot je obema v curkih ličil po telesu. V zanj nevarnem položaju je Kopa nenebeno zgrabil Pirnatškega okoli vrata in se

vrgel z vso težo nanj. Poljak se ni mogel rešiti železnega prijema. Kopa je zasuženo zmagal.

Največje zanimalje je vladalo za srečanje med obema Italijanoma, črnecem Alijem in Equatoreom. Nasproti sta se stala dve najglajnejši in tehnično dovršeni borci skupine. Equatorje je spet dokazal, da zasluži naslov svetovnega prvaka v srednji kategoriji. Bliskovito se je reševal iz najkritičnejših položajev, razen tega pa je brižiral s krasno tehniko. Klub ogroženih borbi sta pila nasprotnika tako pazljivo, da se nobenemu ni posrečil specialni prijem. Črnec je nekajkrat nastavil svojo strašno ameriško kravato, a je Equator zmerom pravčasno odskočil. A tudi njemu je posrečilo, da bi dobil zamorca v »dvojni Nelson«. V borbi brez odmora so Aliju pole moči in je Equator zasluženo zmagal. Je to borec z neizčrpnim repertoarjem najzajednejših prijemov.

Ker se na srečnem večeru še niso zvstili vsi pari, so borbo morali podaljšati tudi dve zaključni večeri. V borbi za prvo in drugo mesto se bosta srečala Kopa in Equator, ki edna se nista bila poražena. Tretje in naslednje mesto se bo odločilo med Pirnatškim in Alijem, za tolažilno nagrado pa se bosta borila Janeš in Sotler. Večer bo nedvomno velezanimiv, ker so pari močno izenačeni.

Jubilejne znamke Jadranske straže izdana bo spominska serija na kraljev rojstni dan 6. septembra

Ljubljana, 15. julija
V proslavo na 20letnico zgodovinskega dneva, ko so na našem Jadrani prvič za vhrala naše narodne zastave, izdejо 6. septembra na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II., ki je pokrovitelj Jadranske straže, jubilejne znamke te organizacije. Izšla bo spominska serija, ki jo je že odobril minister pošt in odlokom dne 14. aprila t. i.

Naše slike prikazujejo spominsko serijo štiričnih vrednot, in sicer: po 0.50+0.50 par, oranžna, sliko solske jadrnice »Jadranc«, ki jo je JS kupila naši vojni mornarici; po 1 din + 0.50 par, zelena, s sliko našega največjega potniškega parnika »Kralj Aleksander«; po 1.50 + 1 din, rdeča, s sliko našega največjega tovornega parnika »Triglav«; po 2 din + 1.50, modra, s sliko našega ruščika »Dubrovnik«.

Nominalna vrednost te serije bo znašala 5 din frankovne vrednosti s pribitkom 3.50 din v korist JS za zgradbo pomorskega muzeja in doma na morju za omladino. Izida bo te serije še naša država podprtati važnost pomorstva za Jugoslavijo, kakor to delajo druge pomorske države, na drugi strani pa čim bolj podpreti plemenita priznanja izvrsnosti odbora JS.

Znamke izdejо v nakladi 200.900 kompletih serij, v prometu pa bodo od 6. septembra do 30. novembra. Po poteku tega roka se bodo znamke lahko uporabljale za frankiranje poštnih posiljk še mesec dni, to je do 30. decembra, nato pa izgubi.

znamka vsako vrednost. Neprodane zaloge bodo začlane.

Dne 6. septembra bosta v Splitu in najbrž tudi v Ljubljani, kjer se bo vršila glavna letna skupščina Zveze filatelističnih organizacij, hkrati z razstavo znamk, urejen poseben šalter na pošti, ki bo vsa poslana in pošljena v tistih dnežih znamk. Ker bo to ena najlepših serij naših znamk, vredna je sestaviti zanje med filatelisti, tako doma kot v tujini, precejske znamke.

Iz Ptuja
— Požari. V zadnjem času je v našem okraju vedno več požarov. Te dni je začelo nenadoma goret gospodarsko poslopje posestnika Franca Smigovca v Jurovčih, ki je pogorelo do tal z vsemi poliskimi pridelki. Škoda znaša okoli 40.000 din. Dan pozneje pa je začelo goret gospodarsko poslopje posestnika Stamberger Rožalije na Kogu Škoda znaša okoli 30.000 din. Kako je ogenj nastal, se ne ve.
— Neprevidivo ravnanje z orkjem. V nekem vinotoču v Krčevini pri Ptuju je delavec Franc Jaklič ogledoval lovsko puško, s katero ni vedel, da je nabita. Puška pa se mu je nenadoma sprožila in zvezlo na zid, kam je zanesel balonček. Vsekakor je napravil precej dolgo, pa tudi visoko zračno pot, če pomislimo, da ga je preneslo preko visokih Alp k nam. Seveda bo najdlje ustregel želji obeh ambicioznih in radovednih Francozij.

Dolga pot francoskega balončka

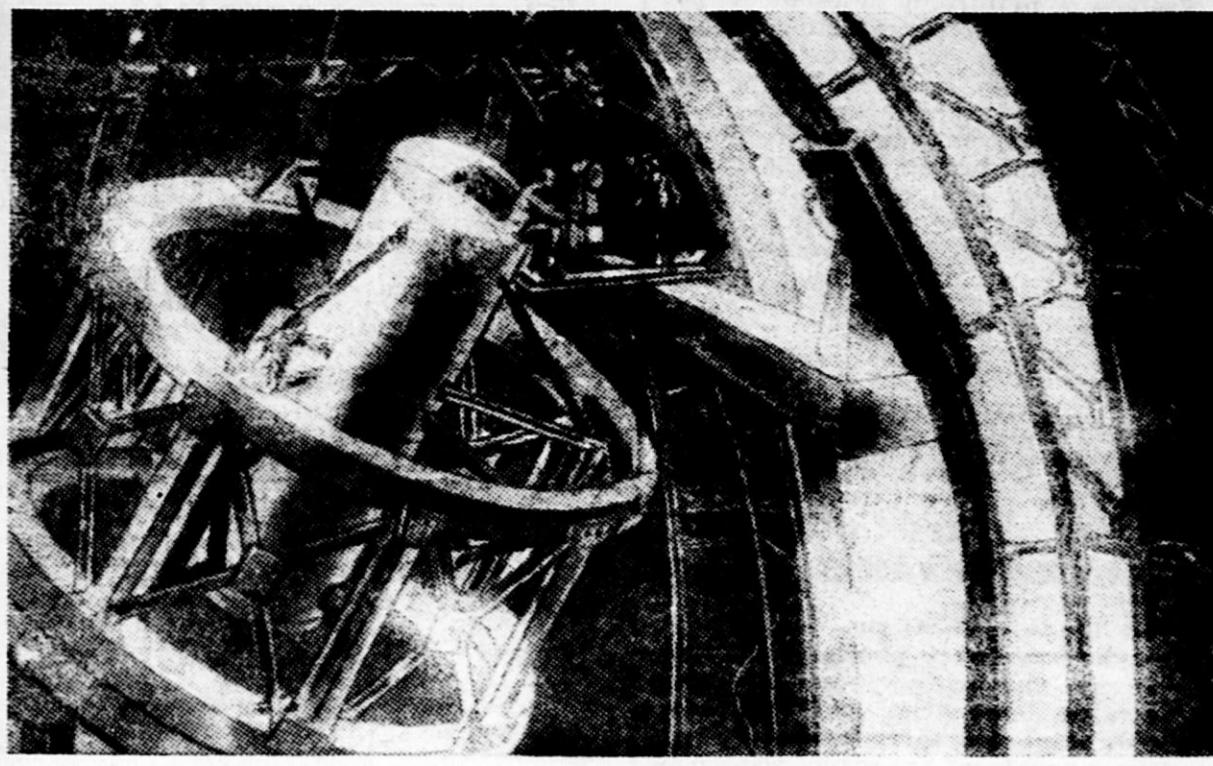
Ljubljana, 15. julija
V našem uredništvu se je oglasil trgovski zastopnik g. Julij Bar in nam prinesel licenčni rdeč balonček, na katerega je bila navedena vrvica z dvema razglednicama, oddanima v Bourg en

Spomenik tehnike našega stoletja

Še nekaj zanimivih podrobnosti o največjem daljnogledu na svetu, ki ga postavlja na Mountu Palomaru v Kaliforniji

Pogled na zgornji del orjaškega daljnogleda na Mount Palomaru

Danes teden smo priobčili nekaj zanimivih podatkov o največjem daljnogledu na svetu, milijonkrat močnejšem od človeškega očesa. Danes priobčujemo še nekaj zanimivosti o tem presemetljivem uspehu moderne tehnike.

Še nikoli znanstveno delo ni združilo v tako temsnem sodelovanju največjih mlečev obeh polut, kakor orjaški observatorij na Mount Palomaru. Tu pa gre še za več, nego za nov astronomski daljnogled. Na Mount Palomaru se postavlja spomenik tehnike našega stoletja, spomenik živnosti in vztrajnosti v premagovanju ovir, spomnik duha, ki je njegovo delo izrazil Willis E. Whitney z ugotovitvijo: Nemogoče, nedosegljivo na svetu je to, cesar se dosedaj nismo naučili delati.

Drobno glede v dimenzijah lokometive

Govori se astronomski daljnogled, orjaški daljnogled, pa ne gre za to, da se izdela kratkomalo daljnogled, ki bo toliko v takem kolikrat včasih od navadnega prečinjega daljnogleda, kakršnega rabimo v vsakdanjem življenju. Na Mount Palomaru bo stata naprava, o kateri bi lahko prej rekli, da je to drobnogled, izdelan v dimenzijah lokomotive.

Nedavno so se ljudje ponosili s tehničnimi čudesi, kakor so največji mostovi sveta, ogromni nasipi in jezovi preko celih dolin, orjaški prekomorski parniki, nebotičniki in stolpi. Misili so malone že, da tehnični težljih nalog ne poznajo. Pa je prišel zvezdoslovec in zbegal je najboljše tehnike. Ne samo zbegal, naravnost presestil jih je. Vzel jim je veselje do vseh rekordnih del. Zahteval je od njih, naj začeno znova delati, naj porabijo sto ton jekla, kakor za velike mostove, toda jekla, ki se rabi za najprecinjnejša dela. In zahteval je, naj delajo v dimenzijah nebotičnika s tako precinjnostjo, kakor se zahteva pri najboljši zapestni urki, da doseže tako precinost, kakor zemlja, ko se suče okrog svoje osi.

Sporčilo iz vesoljstva

Optična precinjnost mikroskopa zahteva skrbno mojstrovstvo delo. Ce pa gre za postavitev daljnogleda, velikega kakor desetnadstropna hiša in izdelanega s precinjnostjo mikroskopa, je to za tehnike nalog, o kakršni se jim doslej še sanjalo ni. Cilj je enostaven. Leča s premerom nad 5 m in sistem manjših zrcal in leč na ujame silko zvezde daleč tam v vesoljju, jo prenesen na fotografsko ploščo, ki meri nekaj kvadratnih centimetrov in drži tam brez tresljajev, brez razmazanja več ur. Ta čas se sestavi svetloba in zabeleži se sporočilo iz daljnega sveta, neskončno slab, da bi ga mogli prestrezci z drugimi sredstvi.

50 wagonov jekla

Zrcalo, ki so ga dali zvezdoslovci izdelati iz posebnega pyrexovega stekla, je ogromna jeklena cev, težka s pomožnimi instrumenti ter kletko za opazovalca in njegove instrumente okrog 5000 meterskih stotov. Steklo, iz katerega je narejeno zrcalo, skoraj sploh ni podvrženo vplivu topote. Z vsem, kar spada k njemu, je tako orjaško, da odgovarja skoraj tovoru za 50 zelenjskih vagonov. In vsa ta ogromna naprava se premika tako precinno, da bi ne bila slika prav nič raztresena, če bi se sukala vso noč in fotografirala neprestano samo eno zvezdo.

Bila je naravnost drzna zahteva, ki so jo postavili zvezdoslovci inženirjem, naj obesijo to ogromno težo na tako konstruiran mehanizem, da se more vsa konstrukcija premikati v vse smeri, ne ga bi se kaj ukvirilo ali upognilo. Tajna vseh velikih stavb je njihova prozornost glibčnost. Vrh nebotičnika se v vetru nagnje za 2 m ali več. Ce bi velika stavba ne bila prozna, bi se porušila. Most čez Zlatu vrata v San Franciscu se dviga in pada pod vplivom vremena za tri metre. Boulder Dam se upogne pod težo vode, priskakajoče nanj. Toda daljnogled z lečo v premeru nad 5 m mora ostati kljub svoji veliki teži tako, kakor je postavljen. V vsej dolžini se postavlja pri največjih izpreamembah komaj za dve desetinki milimetra.

S tem problemom so se ukvarjali tehniki sedem let. Najboljši ameriški inženirji so si z njim bellili glave. Postavljeni je bil nešteč teorij, predbebatirali so jih in zavrgli. Zgradili so mnogo modelov, pa so jih morali zopet razbiti. Iz vsega tega se je pa končno izčimli točen in zadovoljiv načrt. Po njem so izdelani modeli in po tem so jeli inženirji izdelovali iz jekla konstrukcijo, kakršne svet še ni videl.

Mogočnejši od jezov in nebotičnikov

Preden so pa začeli izdelovati konstrukcije v pravi velikosti, so napravili še nov model za 2.000 dolarjev, da so na njem preizkusili pritiske, kakršnim bodo podeni deli daljnogleda izpostavljeni. Potem so izdelali novo konstrukcijsko metodo, uporabljajoč pri tem izkušljeno električno varjenje. Končno so pripravili veliko mehanično opremo, s katero so se konstrukterji lotili dela. Naročili so stiskalnico za 10.000 ton na največji vratni stroj na svetu. K temu

si je bilo treba izmislieti posebna prometna sredstva. Končno je moral biti največji daljnogled izdelan tako, da bi ga lahko razdrili na kose, ki bi jih mogli preprejeti vsaj po morju v Kalifornijo. Na prevoz jeklenih delov po zelenicni niso mogli niti misliti.

To delo je bilo večje in težje od vseh mostov, jezov in nebotičnikov. Bilo je pravno astronomsko delo. Mislite si kolos iz jekla, visok 35 m, težak 5000 centov in požiral v enem grizljaju kozmično enoto, kakor je Mlečna pot. Tega bi se bil ustreljal celo Jules Verne. Toda učenjaki, ki so naročili 200 paicev delov daljnogleda, so si mislili: Kaj je to proti neizmenemu prostoru in proti neskončnosti časa? In mirno so prepustili tehnikom, da rešijo ta problem.

Leča, ki se je ohlajala dve leti

Ze odlivanje leče same, paraboličnega zrcala, je bilo mojstrsko delo, združeno z velikimi težavami. Posebno steklo so vlivali v formi pri temperaturi okrog 2000 stopinj. En sam zračni mehurček, ki bi bil prisel v tekoče steklo, bi bil uničil vse delo. In pri vsem tem so lahko sele četiri dve leti ugotovili, ali se je vlivanje posrečilo ali ne. Tako dolgo se je namreč leča ohlajala od 2000° na normalno temperaturo. Razbijanje modla je bilo zato najbolj napet trenutek vseh pripravljnih del. Končno je bila leča odkrita in tehniki so z veseljem ugotovili, da je brezhibna.

Potem se je pričelo naporno in izredno precinjeno delo optikov, ki so morali počivati optične napake, obrusiti lečo točno na pol tisočine milimetra kljub njenim velikim dimenzijam in skrbno izgledati jo. Razen tega je bilo treba lečo spraviti še iz tovarne, kjer je bila izdelana, v brusilnico, oddaljen 6000 km.

Luna na 40 km

V ta namen je bilo treba pripraviti poseben jekleni zaborj in ker se je izkazalo, da so vsi zelenjski vagoni premajhni, so morali izdelati še posebne vagone, preden se je pričel prevoz. Vse te ovire so zdaj srečno premagane. V laboratoriju so na delu pridne roke, da bo leča kmalu obrusena in izglađena. V kupoju zvezdarne pritrjujejo mogočno cev daljnogleda, težko nad 400 ton. Če nekaj mesecov bodo zvezdoslovci že lahko prvič namerili na nebo ogromno

oko. Kako veliko je to oko, bi se pokazalo, če bi hotel kdo z ogromnim daljnogledom opazovati luno, oddaljeno od zemlje 384.400 km. Orjaški daljnogled bi jo približal človeku očesu na 40 kilometrov. Ta daljnogled bi prestregel na fotografsko ploščo svetlobe sveče, ki bi gorela nekje v stratosferi, oddaljena od zvezdarne tako, kakor je Pariz od Tokia.

Robot z mehaničnimi možgani

Te konstrukcije sama je pravo čudo moderne tehnike, še večji pa so delovni načrti za uporabo daljnogleda. Konstrukcija in laboratorijski stol veljajo 6.000.000 dolarjev. Denar se je dobil iz Rockefellerjeve ustanove. Tako velike investicije pa seveda ne smejo ležati mrtve. Zato mora biti orjaški daljnogled izrabljen, zvezdoslovci ne smejo izgubljati časa. Kakor ljudje v drugih panogah modernega življenja, morajo tudi zvezdoslovci na Mount Palomaru delati z očmi na urki. Čeprav se bo vsak zavedal, da se končno tudi človek na svetu obrabi in da ga je treba izmenjati, bo moral vsak izrabiti vsako minuto odmerjenega mu časa.

Dosedanjih daljnogledov, tudi oni na Mount Wilsonu, delajo prepočasi. Mnogo dragocene časa se izgubi s pripravami za to, kar naj se stori. Na Palomaru se pa čas ne bo izgubljal. Vso težo dela bo opravil robot nove vrste, ki bo delal avtomatično tako, da bo treba pritisniti samo na gumb. Palomarski daljnogled ne bo samo oko, to bodo tudi mehanični možgani.

Pri njegovem delu ne bo mogoča niti najmanjša napaka. V observatoriju zaposleni zvezdoslovci bodo samo določili, katero zvezdo naj poišče, pa jo bo daljnogled poiskal sam hitrej in točneje, nego bi mogel to storiti z opazovalcem.

Pri tem pa mora zvezdo stalno obdržati v svojem očesnem polju, pa naj bo še tako oddaljena. To je bila približno taká nalog, kakor obdržati cev puške točno namenjene na trikajajoči se dinar, oddaljen 4 km. Da bi se to posrečilo, so morali misliti na celo vrsto izprenemljivih činiteljev, odvisnih od opazovanja zvezde.

Kakor računski stroj

Prvi tak činitelj je lom svetlobnih žarkov v ozračju, odvisen od tega, kako visoko je opazovanja zvezda nad obzorjem. Ta lom se po menjah še pod drugimi vplivi, nameč pod vplivom topote, vlage in zračnega pritiska. Tretji činitelj je neizogibna neznamna napaka v obračanju daljnogleda, s katerim se izravnava sukanje zemlje. Četrти je pa neznamna upogojnost vse konstrukcije pod lastno težo. To se tudi izpreminja po tem, kaj je postavljen daljnogled. Med temi činitelji ni nobenega važnega, toda vsi skupaj bi tvorili občutno napako in če bi jih ne neutralizirali, bi daljnogled ne obdržal zvezde v očesnem polju tako, kakor je to potrebno. Izvajalno delo opravijo robotovi mehanični možgani.

Robot ima za vsakega činitelja svojo celico, ki sprejema pobude in jih prenaša v ozračju, odvisen od tega, kako visoko je opazovanja zvezda nad obzorjem. Ta lom se po menjah še pod drugimi vplivi, nameč pod vplivom topote, vlage in zračnega pritiska. Tretji činitelj je neizogibna neznamna napaka v obračanju daljnogleda, s katerim se izravnava sukanje zemlje. Četrtni je pa neznamna upogojnost vse konstrukcije pod lastno težo. To se tudi izpreminja po tem, kaj je postavljen daljnogled. Med temi činitelji ni nobenega važnega, toda vsi skupaj bi tvorili občutno napako in če bi jih ne neutralizirali, bi daljnogled ne obdržal zvezde v očesnem polju tako, kakor je to potrebno. Izvajalno delo opravijo robotovi mehanični možgani.

Robot ima za vsakega činitelja svojo celico, ki sprejema pobude in jih prenaša v ozračju, odvisen od tega, kako visoko je opazovanja zvezda nad obzorjem. Ta lom se po menjah še pod drugimi vplivi, nameč pod vplivom topote, vlage in zračnega pritiska. Tretji činitelj je neizogibna neznamna napaka v obračanju daljnogleda, s katerim se izravnava sukanje zemlje. Četrtni je pa neznamna upogojnost vse konstrukcije pod lastno težo. To se tudi izpreminja po tem, kaj je postavljen daljnogled. Med temi činitelji ni nobenega važnega, toda vsi skupaj bi tvorili občutno napako in če bi jih ne neutralizirali, bi daljnogled ne obdržal zvezde v očesnem polju tako, kakor je to potrebno. Izvajalno delo opravijo robotovi mehanični možgani.

Robot ima za vsakega činitelja svojo celico, ki sprejema pobude in jih prenaša v ozračju, odvisen od tega, kako visoko je opazovanja zvezda nad obzorjem. Ta lom se po menjah še pod drugimi vplivi, nameč pod vplivom topote, vlage in zračnega pritiska. Tretji činitelj je neizogibna neznamna napaka v obračanju daljnogleda, s katerim se izravnava sukanje zemlje. Četrtni je pa neznamna upogojnost vse konstrukcije pod lastno težo. To se tudi izpreminja po tem, kaj je postavljen daljnogled. Med temi činitelji ni nobenega važnega, toda vsi skupaj bi tvorili občutno napako in če bi jih ne neutralizirali, bi daljnogled ne obdržal zvezde v očesnem polju tako, kakor je to potrebno. Izvajalno delo opravijo robotovi mehanični možgani.

Robot ima za vsakega činitelja svojo celico, ki sprejema pobude in jih prenaša v ozračju, odvisen od tega, kako visoko je opazovanja zvezda nad obzorjem. Ta lom se po menjah še pod drugimi vplivi, nameč pod vplivom topote, vlage in zračnega pritiska. Tretji činitelj je neizogibna neznamna napaka v obračanju daljnogleda, s katerim se izravnava sukanje zemlje. Četrtni je pa neznamna upogojnost vse konstrukcije pod lastno težo. To se tudi izpreminja po tem, kaj je postavljen daljnogled. Med temi činitelji ni nobenega važnega, toda vsi skupaj bi tvorili občutno napako in če bi jih ne neutralizirali, bi daljnogled ne obdržal zvezde v očesnem polju tako, kakor je to potrebno. Izvajalno delo opravijo robotovi mehanični možgani.

Robot ima za vsakega činitelja svojo celico, ki sprejema pobude in jih prenaša v ozračju, odvisen od tega, kako visoko je opazovanja zvezda nad obzorjem. Ta lom se po menjah še pod drugimi vplivi, nameč pod vplivom topote, vlage in zračnega pritiska. Tretji činitelj je neizogibna neznamna napaka v obračanju daljnogleda, s katerim se izravnava sukanje zemlje. Četrtni je pa neznamna upogojnost vse konstrukcije pod lastno težo. To se tudi izpreminja po tem, kaj je postavljen daljnogled. Med temi činitelji ni nobenega važnega, toda vsi skupaj bi tvorili občutno napako in če bi jih ne neutralizirali, bi daljnogled ne obdržal zvezde v očesnem polju tako, kakor je to potrebno. Izvajalno delo opravijo robotovi mehanični možgani.

Robot ima za vsakega činitelja svojo celico, ki sprejema pobude in jih prenaša v ozračju, odvisen od tega, kako visoko je opazovanja zvezda nad obzorjem. Ta lom se po menjah še pod drugimi vplivi, nameč pod vplivom topote, vlage in zračnega pritiska. Tretji činitelj je neizogibna neznamna napaka v obračanju daljnogleda, s katerim se izravnava sukanje zemlje. Četrtni je pa neznamna upogojnost vse konstrukcije pod lastno težo. To se tudi izpreminja po tem, kaj je postavljen daljnogled. Med temi činitelji ni nobenega važnega, toda vsi skupaj bi tvorili občutno napako in če bi jih ne neutralizirali, bi daljnogled ne obdržal zvezde v očesnem polju tako, kakor je to potrebno. Izvajalno delo opravijo robotovi mehanični možgani.

Robot ima za vsakega činitelja svojo celico, ki sprejema pobude in jih prenaša v ozračju, odvisen od tega, kako visoko je opazovanja zvezda nad obzorjem. Ta lom se po menjah še pod drugimi vplivi, nameč pod vplivom topote, vlage in zračnega pritiska. Tretji činitelj je neizogibna neznamna napaka v obračanju daljnogleda, s katerim se izravnava sukanje zemlje. Četrtni je pa neznamna upogojnost vse konstrukcije pod lastno težo. To se tudi izpreminja po tem, kaj je postavljen daljnogled. Med temi činitelji ni nobenega važnega, toda vsi skupaj bi tvorili občutno napako in če bi jih ne neutralizirali, bi daljnogled ne obdržal zvezde v očesnem polju tako, kakor je to potrebno. Izvajalno delo opravijo robotovi mehanični možgani.

Robot ima za vsakega činitelja svojo celico, ki sprejema pobude in jih prenaša v ozračju, odvisen od tega, kako visoko je opazovanja zvezda nad obzorjem. Ta lom se po menjah še pod drugimi vplivi, nameč pod vplivom topote, vlage in zračnega pritiska. Tretji činitelj je neizogibna neznamna napaka v obračanju daljnogleda, s katerim se izravnava sukanje zemlje. Četrtni je pa neznamna upogojnost vse konstrukcije pod lastno težo. To se tudi izpreminja po tem, kaj je postavljen daljnogled. Med temi činitelji ni nobenega važnega, toda vsi skupaj bi tvorili občutno napako in če bi jih ne neutralizirali, bi daljnogled ne obdržal zvezde v očesnem polju tako, kakor je to potrebno. Izvajalno delo opravijo robotovi mehanični možgani.

Robot ima za vsakega činitelja svojo celico, ki sprejema pobude in jih prenaša v ozračju, odvisen od tega, kako visoko je opazovanja zvezda nad obzorjem. Ta lom se po menjah še pod drugimi vplivi, nameč pod vplivom topote, vlage in zračnega pritiska. Tretji činitelj je neizogibna neznamna napaka v obračanju daljnogleda, s katerim se izravnava sukanje zemlje. Četrtni je pa neznamna upogojnost vse konstrukcije pod lastno težo. To se tudi izpreminja po tem, kaj je postavljen daljnogled. Med temi činitelji ni nobenega važn

Radio program

Nedelja, 16. julija

8: Tamburaški sepet (kitare). — 9: Napovedi, poročila. — 9:15: Plošče. — 9:45: Verski govor (g. Gvido Rant). — 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11: Ruski sekstet in duet orgle & harmonike (Petan in Stanko). — 12:30: Karimovo, ta vam damo (plošče po željah). — 13: Napovedi. — 13:20: Nedeljski koncert. Sodelujejo Andrej Jarc, tenorist in radijski orkester. — 17: Kmetička ura: Kmetova samopomoč — njegova rešitev (inž. Rado Lah). — 17:30: Zbor Narodne čitalnice iz Šiske. — 18:20: Plošče. — 19: Napovedi, poročila. — 19:40: Nacionalna ura: Spomini bana Josipa Jelačića (prof. Hajdušić Djurić iz Beograda). — 20: Pesni v plesu iz Pariza (plošče). — 20:30: Mojstri operete (radijski orkester). — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Kmečki trio. Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 17. julija.

12: Pisana trata (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Vesel opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 19: Napovedi. — 19:30: Zanimivosti. — 19:40: Nacionalna ura: Najstarejši kulturno-zgodovinski spomeniki mesta Zagreba (Ivana Šprak, novinar iz Zagreba). — 20: Pesmice v vandranju (plošče). — 20:10: Gospodarska socialna slika Slovenske krajine (g. prof. Jože Marušec). — 20:30: Vesel koncert Valerije Heyalove, članice ljubljanske opere, pri klavirju prof. M. Lipovšek. — 21:15: Koncert simfonične glasbe (radijski orkester). — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Harmonika solo (Ivan Maister). Konec ob 23. uri.

Torek, 18. julija.

12: Narodne pesmi od blizu in daleč (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Niz narodnih pesmi. Sodeluje Tone Petrovič, bariton in radijski orkester. — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Deset minut zahave. — 19:40: Nacionalna ura: Čiril in Metod (dr. Ferdo Šišić iz Beograda). — 20: Smetana: Prodana nevesta, uvertura (plošče). — 21:10: Kakšna naj bo naša narodna obramba (prof. E. Bajc). — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Otraški trij. — 23: Napovedi. Konec ob 23. uri.

Sreda, 19. julija.

12: Koracnice velikih mojstrov (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Salonski kvartet. — 14: Napovedi. — 18:30: Mladinska ura: Vremenska hišica (Miroslav Zor). — 19: Napo-

vedi, poročila. — 19:40: Nacionalna ura: Lepi spomini iz težkih dni (Dragutin Prokic). — 20: Bayer: Vila lutki, potpuri (plošče). — 20:10: Freske v blejaki župna cerkev (Franz Žen). — 20:30: Veski zbor Prosvetnega društva Kranj. 21:15: Tamburaški orkester (A. Karmelj). — 22:00: Napovedi, poročila. — 22:15: Za mlade ljudi in poskočno peté, ki rade se v plezu veseljem vrte! Konec ob 23. uri.

Crtko, 20. julija.

12: Ob modrih vodah hajvaških (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Vesel opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Deset minut zahave — 19:40: Nacionalna ura: Nas pragozovi in redki vrste dreves v njih (inž. Sih Manočić iz Beograda). — 20: Veseli zvoki (plošče). — 20:10: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarč). — 20:30: Fantje na vas!. — 21:15: Reproducirani koncert simfonične glasbe. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Zvoki v oddih (radijski orkester). Konec ob 23. uri.

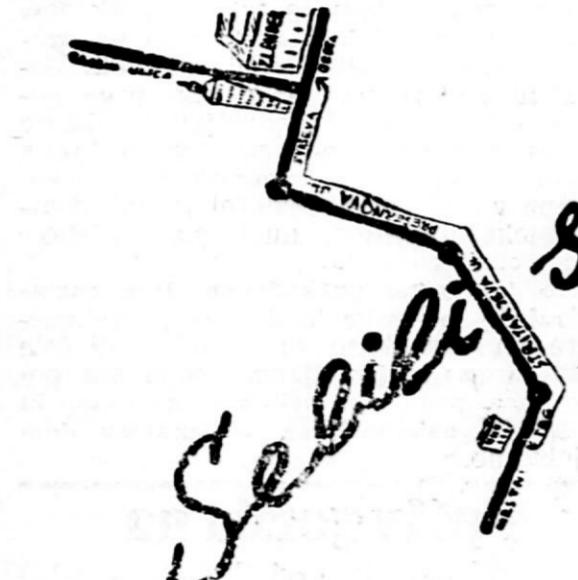
Potek, 21. julija.

12: Iz naših vrtov v gredic (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Vesel opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Kotiček SPD: Leto naših planin v poletju (dr. Arnost Brilej). — 19:40: Nacionalna ura. — 20: Chabrier: Espana, raspodaja za orkester (plošče). — 20:10: Ženska ura: V življenju znamenovani (Anica Lebarjeva). — 20:30: Komorni trij (Fr. Ornikar, C. Šedibačev in M. Lipovšek). — 21:15: Paster koncert radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22:20: Angiške plošče. — 22:50: Esperantsko predavanje o kongresu Kristusa Kralja. Konec ob 23. uri.

Sobota, 22. julija.

12: Plošča za ploščo, to mnogim je všeč, saj venček vesel prav prijetna je reč. — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Plošča za ploščo, to mnogim je všeč, saj venček vesel prav prijetna je reč. — 14: Napovedi. — 17: Otoška ura: a) Selma Lagerlöff: Kako je Niels Holgeron popotoval z divjimi gošči. — Povest v nadaljevanjih. b) Tetka Marička kramlja in prepeva. — 17:50: Pregled sporeda. — 18: Za delopust igra radijski orkester. 18:40: Pogovori s poslušalcem. — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Beseda h kongresu Kristusa Kralja. — 19:40: Nacionalna ura. — 20: O zunanjji politiki (dr. Alojzij Kuhar). — 20:30: Prenos simfoničnega koncerta iz Roške Slatine. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Za vesel koncert igra radijski orkester. Konec ob 23. uri.

MANUFAKTURNA TRGOVINA DOBRIH KVALITET

Vse manufakturne blago prodajamo po izredno nizkih cenah. Le v Vašo korist bo, če nas čimprej obiščete!

A. Žlender

LJUBLJANA
MESTNI TRG 22

NAJBOLJSA RADIJSKA REVTLA je

NAŠ VAL

SPOREDVI evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmka smotra, nagradni nastajaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.
Mesečna naročina samo 12— dinarjev.

Z nobenim drugim reklamnim sredstvom ce moreto dosegči enakega učinka, kakor s časopisom oglasom, čigar delokrog je nemoejan. Časopis pride v vsako hišo in govor dnevno desetčasodem štatevjev. Redno oglašanje v velikem dnevniku je najuspešnejša investicija, ki prinese korist trgovcu in trgovcem.

MEDIJSKE TOPLICE pri Zagorju termalno kopalische 28° C. Plavališči na prostem, posebne kadne kopeli, terase za sončenje. Idealo letovišče. Lep nedeljski izlet. Pension din 45. Pojasnila daje uprava toplice, p. Medija — Izlake. 1904

PO PRIZNANO NIZKIH CENAH si nabavite najboljše moške oblike, perilo in vse praktične oblike pri PRESKERJU, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

1. T. 50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezenje zavea, pečila, monogramov, gumbnic. Velika zaloge perja po 7. din. Julijana, Gospodarska c. 12.

3. T.

BRIVSKI MOJSTER mlad, z lastnim salonom na deželi, želi spoznati mlado frizerko. Dopsile na upravo Slov. Naroda pod »Zelim poročiti frizerja. 2237

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

NAJCENEJŠI IZDATER LETOVISČE IN KOPALISCHE Ivo Šorli, Gorenja vas — Pojanska dolina, se priporoča. 35/T

KUPIM Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši zmesek 8 Din

OMARO ZA PIVO dobro ohranjeno, kupim. — Prodám stroj za stresno cementno opeko s 300 podlogami. — Lenarčič Stanko, Nova vas pri Rakeku. 2227

DOPISI Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši zmesek 8 Din

BRIVSKI MOJSTER mlad, z lastnim salonom na deželi, želi spoznati mlado frizerko. Dopsile na upravo Slov. Naroda pod »Zelim poročiti frizerja. 2237

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2243

POHISTVO vsakovrstni stoli že od 18 din, vsa popravila, politiranje oprave — naj